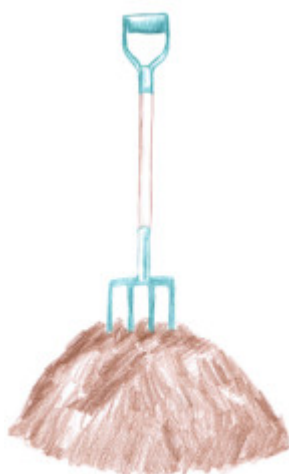

Sakra proč?

Dnes ještě zůstaneme u Čapáku. Ukázalo se, že je možné nasvítit ještě jeden úhel pohledu. Dostal jsem moc pěkný mail od Martina Kunšteka s velmi zajímavým příběhem. Do naší mozaiky se hodí. Martin Kunštek mi laskavě dovolil svůj text použít jako námět k dalšímu článku, což tímto činím. Celý příběh se tím krásně uzavírá, Uroboros se zakousl do svého ocasu a až se budete rozhodovat, nakolik je kauza Čapí hnízdo politická a nakolik jde o právo a spravedlnost, budete k tomu mít asi už všechny informace.

Náš příběh začíná vstupem do EU. To se tenkrát vymyslelo, že nás vezmou do henté vyspělé Evropy a dají nám prachy, abychom si to tady co nejrychleji zmodernizovali a dohnali Německo, že ano? Penězovody se otevřely, všichni víme, jak to probíhalo, kupa lidí kvůli tomu bručí v base a ještě větší kupa někde hoduje, protože jim na to nepřišli... prostě dotace nám sem sypou už skoro dvacet let a všichni víme, že jak jsou někde velké peníze, tak tam jsou také velké zájmy a i z malého odkloněného procentíčka se dá velmi dobře žít. Dvacet let evropských dotací je také zároveň dvacet let podvodů, zlodějen, krádeží, přihrávání, sponzorování politiků, lobbying a samozřejmě také boj za transparentnost, neustálé přidávání pravidel a kontrolních mechanismů, dopisování dalších a dalších směrnic, aby se nekradlo.

O úspěšnosti tohoto zajišťování práva a odhalování zlodějů můžeme vést spory. Jisté ale je, že je celá řada firem i jednotlivců, kteří na dotace raději nesahají, protože jste stále jednou nohou v průšvih. Něco opominete, něco nedodáte, něco se v průběhu realizace ukáže jinak a nikdy nevíte, jestli jste už nespáchali trestný čin, protože dotace se dělají zpravidla v milionech a způsobená škoda je vždycky velká.

Samozřejmě je ale hodně firem i jednotlivců, kteří o dotace žádají, protože to dělají i jejich konkurenti a pokud si jeden za evropské peníze koupí výrobní linky a druhý si je koupí ze svého, tak je předem jasné, jak takový konkurenční boj musí dopadnout. Prostě se žádá a přiděluje.

Kromě poctivých příjemců dotací, kteří zvládli vyplnit všechny kolonky a postupovali při realizaci přesně a správně a kromě zlodějů, kteří prostě kradou, tak ještě existuje nemalá třetí skupina. To jsou ti, kteří udělali chybu. Neuhlídali to. Někde něco vyplnili špatně, nevšimli si nějaké nové směrnice, nedodrželi všechna pravidla, protože o nich možná ani nevěděli, při realizaci se stalo něco, co se ještě nikdy předtím neobjevilo a oni se prostě rozhodli jinak, než by se rozhodl úředník. Takových případů jsou tisíce a tisíce. Nekradli, jen udělali chybu.

Jeden hezký medializovaný případ si možná pamatujete – jak na Šumavě rekonstruovali hotel a když ho dodělali, tak jakási úřednická kontrola odhalila, že z osmi mega dotací asi deset procent vyčerpali neoprávněně. Prostě něco přehlédli, udělali chybu, kontrola na to přišla, majitel hotelu to nijak nerozporoval a neoprávněně čerpanou dotaci vrátil.

A za čas si pro něj přišlo policejní komando, protože vrácením dotace vlastně přiznal vinu, dopustil se podvodu, nastoupili na něj jako na těžkého zločince a tuším, že opravdu šel natvrdo bručet.

V roce 2015 (to už se o Čapáku mluvilo a Babiš byl ministrem financí) se objevila poslanecká iniciativa napříč stranami i dalšími organizacemi, aby se s touto praxí něco udělalo. Potenciálních viníků už bylo prostě hodně, existovalo velké množství zablokovaných peněz, které by se daly použít na nějaké projekty, chybující žadatelé o dotace se prostě museli soudit a nepřiznat chybu, protože jinak by je zavřeli... Tak vznikla iniciativa udělat zákon, který by celou tu šaškárnu prostě ukončil vrácením dotace. Udělals chybu, kontrola jí odhalila, vrátíš dotaci a všechno je cajk. Neberte mě za slovo, takhle jednoduché zákony neexistují. Samozřejmě to bylo napsané mnohem komplikovaněji, ale zhruba tohle bylo jádro toho zákona.

Nebudu popisovat všechny peripetie této iniciativy, jen vypíchnu pár zajímavých momentů. Zákon přednesli poslanci za všechny strany ve sněmovně, kromě TOP09. Jeden poslanec za TOP by se našel, ale Kalousek mu to zakázal. Podpora napříč stranami byla vyjednaná a sám Babiš to podpořil. Ovšem ztroskotalo to na ministryni spravedlnosti Válkové za ANO, která vydala stanovisko, že takový zákon by byl v rozporu s právem EU. Posudek dodala Hana Marvanová (kdo jiný, že?)

Později se ukázalo, že stanovisko Válkové i posudek Marvanové je blbost a tak to zkusili protlačit senátem, kde to zase selhalo na koaličním partnerovi – na lidech z ČSSD. Ještě později se našla nová skupina poslanců, kteří s tím znovu přišli do sněmovny, ale uvízlo to v organizačním výboru sněmovny a tam to zůstalo pohřbeno.

Pak přišly volby, Andrej Babiš se stal premiérem a skupina poslanců vedených Pavlem Blažkem se znovu pokusili tento zákon předložit. Opět zůstal ležet zablokovaný z podobných příčin a to až do chvíle, kdy se Čapák dostal k soudu a pak už si samozřejmě nikdo netroufnul ho vytáhnout, protože pravdomluvní novináři by začali řvát jak píchlé prase.

A já se musím ptát, proč? Proč proboha? Komu jako mělo prospět, že se tento zákon neschválil? Proč bylo tak důležité, takovou novelu shodit ze stolu? K čemu měla sloužit možnost kriminalizovat kohokoliv, kdo udělal chybu v čerpání dotace?

Petr Hampl už delší dobu mluví o tom, že v politice nedoplatíte ani tak na to, co jste udělali, ale na to, co jste neudělali, ale udělat mohli. Tlumič novinářského kvikotu na Čapák už tu mohl být už od roku 2015... Bylo několik pokusů ho vrátit zpátky do hry. Nikdy se to nepovedlo a skoro pokaždé to skončilo na lidech z ANO. Teď jejich předseda dojíždí přesně na to, co měl tento zákon řešit. Že si vzal dotaci, několikrát se změnila pravidla, dodnes není jasně definované, co je malá a střední firma a nakonec ho soudí podle pravidel z roku 2015 za čerpání, které proběhlo mnohem dřív a platila úplně jiná směrnice.

Hustý co?

Jak jsem napsal v úvodu – Uroboros se zakousl do svého ocasu a už rozumím, proč Jan Keller ve svém posledním článku sžíravě napsal, že máme neschopnou vládu, protože máme neschopnou opozici. Ti, kteří jsou dneska Andrejovi největší soupeři a přejí mu, aby ho Šott řádně vosolil, ti mu před pár lety přinesli na podnose řešení. A ti, kteří jsou Andrejovi přátelé ve zbrani, ti se postarali, aby takové řešení padlo pod stůl.

Já chápu, že člověk nemůže myslet na všechno a nemá šanci mít přehled o všech zákonech, novelizacích a změnách. Nemá šanci mít přehled, co každá novelizace přinese a k čemu je dobrá... ale přemýšlím, jestli má Babiš tam někde v ANO a ve sněmovně nějakého opravdového přítele a nakolik se vůbec na někoho může spolehnout...